

„A KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM ÚNKP-22-3
KÓDSZÁMÚ ÚJ NEMZETI KIVÁLÓSÁG
PROGRAMJÁNAK A NEMZETI
KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS
INNOVÁCIÓS ALAPBÓL
FINANSZÍROZOTT SZAKMAI
TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT.”

A bizalom szerepe a fenntartható élelmiszer rendszerekben

László Veronika

laszlo.veronika@gtk.uni-pannon.hu
doktorandusz hallgató

Pannon Egyetem Gazdaságtudományi Kar
2022 október, MRTT vándorgyűlés

Erősíteniünk kell a helyi élelmiszer rendszereinket

- Élhető vidék
- Régiók élelmiszer szuverenitása
- Élelmezésbiztonság
- Egészséges agrárium
- Hagyomány és értékek

Az élelmiszer különleges termék

- ára > értéke
- kultúra része
- élvezeti termék
- jóllét és egészség
- létfenntartáshoz szükséges
- élelmiszer ellátottság
- minőség, választék
- **Bizalmi termék**

REL a bizalom erősítésének eszköze

Fenntartható élelmiszer rendszerek kialakítása nem lehetséges a fogyasztók élelmiszerbe vetett bizalmának megerősítése nélkül (Benson et.al., 2020).

Egyre fontosabbá válik a fogyasztók számára a bizalom (Giampietri et. al., 2018, Benson et. al., 2020).

Átláthatóság, társadalmi szövetségek, közös értékek, helyi identitás, körforgásos megoldások

Hogyan is mérhetnénk az élelmiszerhez kapcsolódó bizalmat?

Szisztematikus irodalomelemzés

Web of science (WOS)

((consumer) OR (customer)) AND (trust) AND (food) AND ((measure) OR (assess) OR (examine))

857 absztrakt

Bevételi/kizárási kritériumok, tartalomelemzés után **493** valódi találat

Szisztematikus irodalomelemzés

Adatgyűjtési módok és a bevont résztvevők

Adatgyűjtés mód	gyakoriság	résztvevők (átlag)
Kérdőív	216	985,29
Űrlap	101	1049,57
Kísérlet	44	122,41
Interjú	40	102,6
Fókusz csoport	15	20,141
Irodalomelemzés	18	<i>nem releváns</i>
Esettanulmány	12	<i>nem releváns</i>
Terepkutatás	6	<i>nem releváns</i>
Megfigyelés	6	<i>nem releváns</i>

Forrás: saját szerkesztés

443 esetben említ az absztrakt adatgyűjtési módszertant

- **Interperszonális bizalom**
- **Általános szervezeti bizalom**
- **Konkrét szervezeti bizalom**
- **Élelmiszerláncba vetett bizalom**
- **Termékbizalom**

Benson et. al., 2020

„A legtöbb ember alapvetően jó és kedves.”

„A Nébih megbízható”

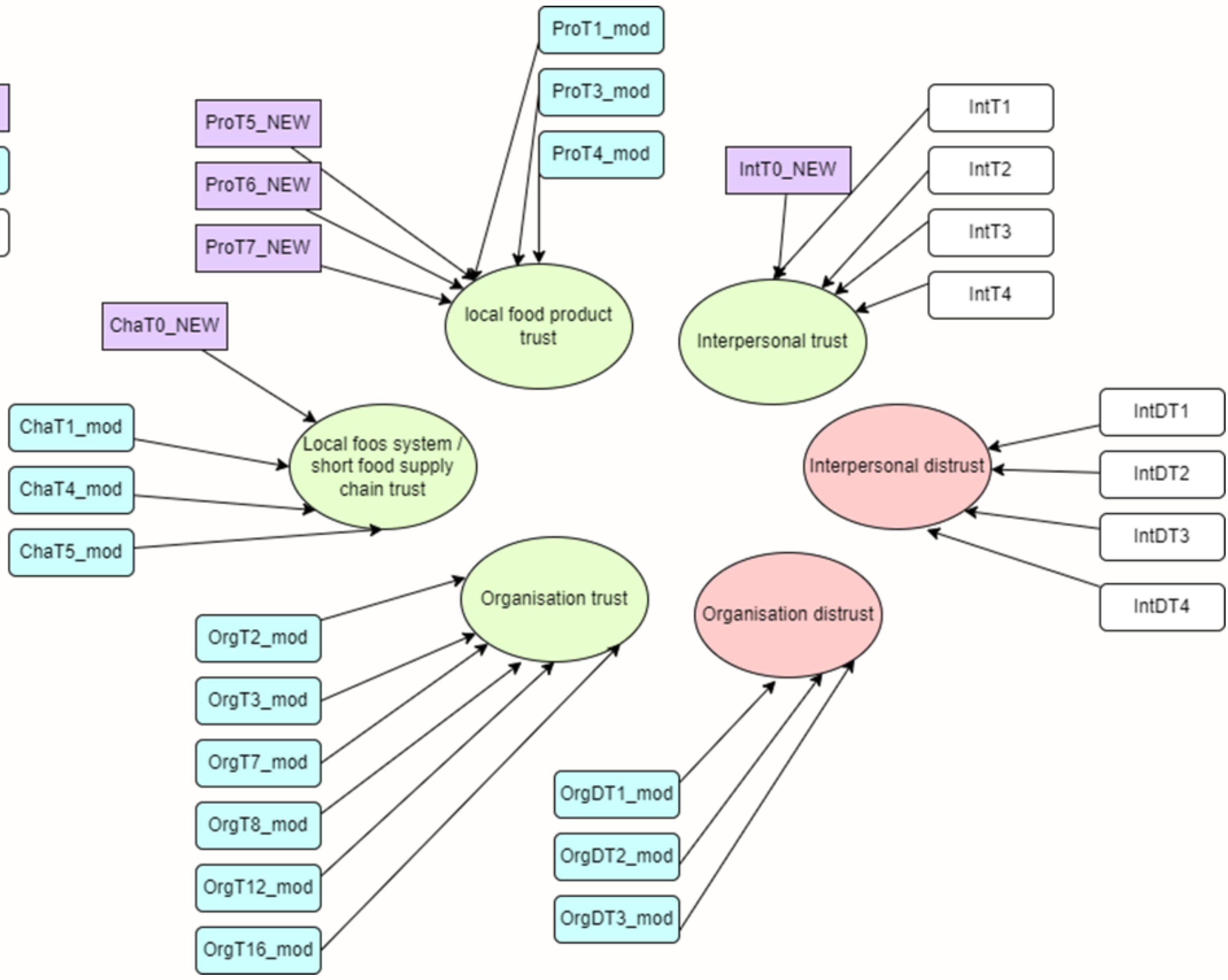
“A Leadre szervezet őszintén kommunikál a gazdákkal”

“ A Nébih bebiztosítja az élelmiszerek biztonságát”

“ A magyar paprika jó minőségű”

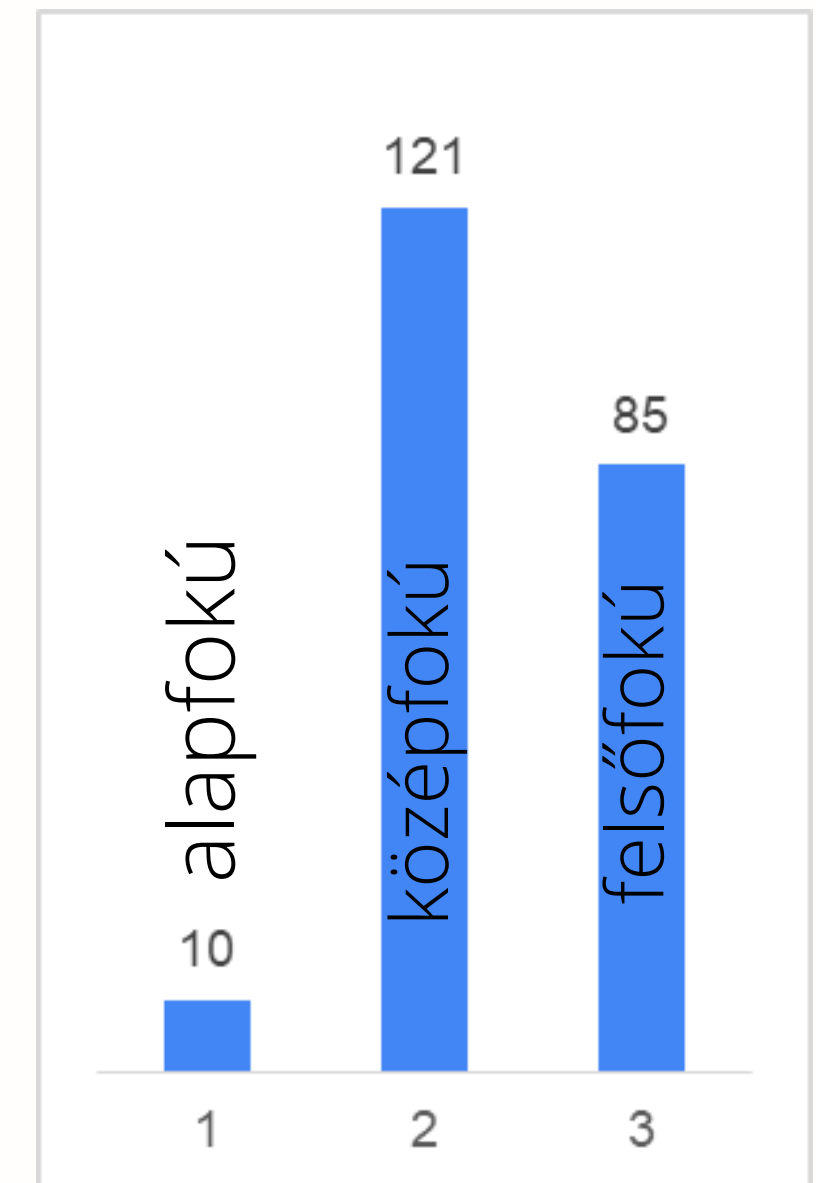
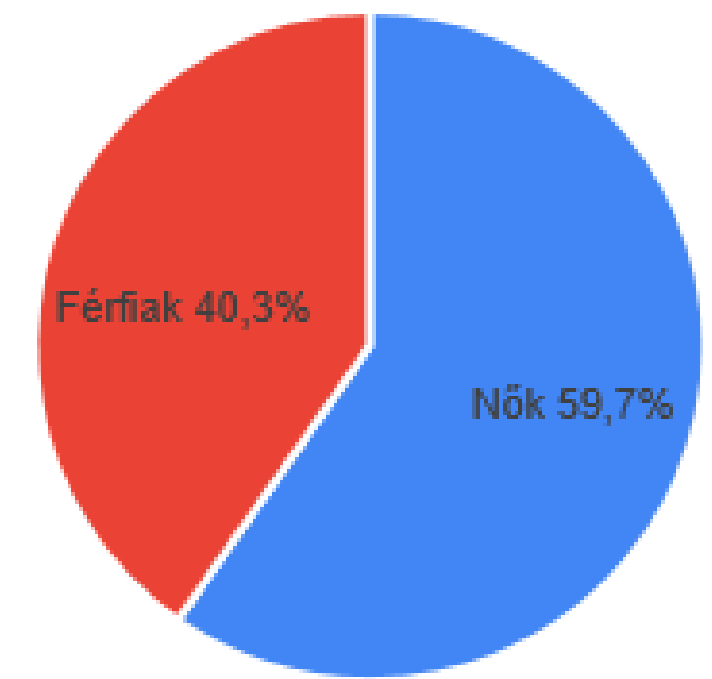
Forrás: Unsplash, Marek Piwnicki

- Kérdőíves felmérés
- 2022.09.01–2022.10.01
- 215 helyes kitöltés
- Likert skálák

Veszprém	105
Vas	22
Zala	18
Pest	15
Fejér	16
Somogy	11
Győr	12
Borsod	9

Interperszonális bizalom (gyakoriságok)

Interpersonal trust				
IntT0_NEV	IntT1	IntT2	IntT3	IntT4
1	3	1	2	6
4	20	14	9	15
36	43	51	38	43
38	45	43	43	30
51	50	53	46	57
52	42	38	50	38
34	13	16	28	27

Interpersonal distrust			
IntDT1	IntDT2	IntDT3	IntDT4
53	26	43	53
44	57	56	60
53	39	57	44
32	39	34	36
25	37	18	12
8	15	8	7
1	3	0	4

Forrás: saját szerkesztés

- IntT0_NEW **A helyi emberek megbízhatóak.**
- IntT1 A legtöbb ember alapvetően őszinte.
- IntT2 A legtöbb ember megbízható.
- IntT3 A legtöbb ember alapvetően jó és kedves.
- IntT4 A legtöbb ember megbízik másokban.

- IntDT1 A legtöbb ember megpróbálna kihasználni, ha lehetősége nyílna rá.
- IntDT2 A legtöbb ember túlságosan el van foglalva a saját magával való törődéssel ahhoz, hogy segítőkész legyen.
- IntDT3 Az idegenek többé már nem megbízhatóak.
- IntDT4 Soha nem támaszkodom másokra.

Helyi élelmiszer rendszer bizalom (gyakoriságok)

Local food system trust

ChaT0_NE	ChaT1_mod	ChaT4_mod	ChaT5_mod
1	0	1	1
2	2	5	5
5	11	9	16
21	23	31	29
57	69	60	66
69	51	58	54
61	60	52	45

Forrás: saját szerkesztés

- ChaT0_NEW A helyi termelők és gazdák megbízhatóak.
- ChaT1_mod A helyi termelők gondosan ügyelnek élelmiszerek biztonságára.
- ChaT4_mod A helyi termelők elegendő tudással rendelkeznek ahhoz, hogy garantálják az élelmiszerek biztonságát, minőségét.
- ChaT5_mod A helyi termelők őszinték.

Szervezeti bizalom (gyakoriságok)

Organisational trust						Organisational distrust		
OrgT2_mod	OrgT3_mod	OrgT7_mod	OrgT8_mod	OrgT12_mod	OrgT16_mod	OrgDT1_mod	OrgDT2_mod	OrgDT3_mod
1	2	3	2	0	0	65	73	74
9	6	9	14	12	9	74	56	66
19	30	33	31	24	29	25	42	28
44	46	54	48	41	42	33	20	24
50	67	52	45	46	56	9	14	17
59	44	41	53	52	51	9	7	6
34	21	24	23	41	29	1	4	1

Forrás: saját szerkesztés

- OrgT2_mod Bízom a Nébih-ben.
- OrgT3_mod A fogyasztók mindig számíthatnak a Nébih-re.
- OrgT7_mod Biztonságban érzem magam a Nébih-nek köszönhetően.
- OrgT8_mod A Nébih őszinte a fogyasztókkal.
- OrgT12_mod A Nébih kompetens, az összes lényeges kérdésben jártas és megfelelő ismeretekkel rendelkezik.
- OrgT16_mod A Nébih fontos döntések meghozatalakor figyelembe veszi a fogyasztók jólétét.
- OrgDT1_mod A Nébih-től származó információ torzított.
- OrgDT2_mod A Nébih-től származó információk a múltban tévesnek bizonyultak.
- OrgDT3_mod A Nébih csak saját maga miatt és saját érdekei védelmében szolgáltat pontos információkat

Helyi élelmiszer bizalom (gyakoriságok)

Local food product trust						
ProT5_NEW	ProT6_NEW	ProT7_NEW	ProT1_mod	ProT3_mod	ProT4_mod	
0	2	1	0	0	0	
1	3	3	1	2	3	
2	5	7	5	3	14	
24	16	15	8	10	11	
60	44	45	29	39	38	
64	48	72	72	80	61	
65	98	73	101	82	89	

Forrás: saját szerkesztés

- ProT5_NEW A helyi élelmiszerek megbízhatóak.
- ProT6_NEW A helyi termelőktől származó élelmiszerek fenntarthatóak.
- ProT7_NEW A helyi termelőktől származó élelmiszerek egészségesek.
- ProT1_mod Bízom benne, hogy a helyi termelőtől származó paprika kiváló minőségű.
- ProT3_mod Bízom benne, hogy a helyi termelőtől származó paprika biztonságos.
- ProT4_mod Bízom benne, hogy a helyi termelőtől származó paprika eredete teljes mértékben visszakövethető.

A világot inkább a bizalom, mintsem a pénz mozgatja

Joseph Stiglitz

„A KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM ÚNKP-22-3
KÓDSZÁMÚ ÚJ NEMZETI KIVÁLÓSÁG
PROGRAMJÁNAK A NEMZETI
KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS
INNOVÁCIÓS ALAPBÓL
FINANSZÍROZOTT SZAKMAI
TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT.”

Köszönöm a figyelmet!

A bizalom szerepe a fenntartható élelmiszer rendszerekben

László Veronika

laszlo.veronika@gtk.uni-pannon.hu

doktorandusz hallgató

Pannon Egyetem Gazdaságtudományi Kar

2022 október, MRTT vándorgyűlés

Giampietri, E., Verneau, F., Del Giudice, T., Carfora, V., & Finco, A. (2018). A Theory of Planned behaviour perspective for investigating the role of trust in consumer purchasing decision related to short food supply chains. *Food Quality and Preference*, 64, 160-166.

Benson, T., Lavelle, F., Spence, M., Elliott, C. T., & Dean, M. (2020). The development and validation of a toolkit to measure consumer trust in food. *Food Control*, 110, 106988.

Murphy, B., Benson, T., Lavelle, F., Elliott, C., & Dean, M. (2021). Assessing differences in levels of food trust between European countries. *Food Control*, 120, 107561.